

K ŽENIJNÍMU ZABEZPEČENÍ NÁSILNÉHO PŘECHODU VODNÍCH PŘEKÁŽEK

Vodní překážky spolu se záatarasy a terenem rozrušeným bojovou činností mohou do značné míry ovlivnit průběh operace a boje. Hlavním způsobem překonávání vodních překážek jsou násilné přechody z chodu, ve zvláštních případech s krátkou a výjimečně s plánovitou přípravou.

Základní předpoklady k úspěšnému řešení této složité fáze bojové činnosti jsou:

— znalost způsobu obrany vodních překážek nepřítelem,

— způsobilost vojsk k překonávání vodních překážek,

— technické parametry vodní překážky, roční období a počasí,

— charakter bojové činnosti nepřítele.

Jak ukazují zkušenosti posledních let, můžeme mezi základní předpoklady k úspěšnému vedení násilných přechodů zařadit i přesně propracovanou metodiku činnosti vojsk, promyšlenou organizaci a řízení ženijního zabezpečení.

Metodika násilného přechodu vodních překážek

Úspěch násilného přechodu vodní překážky podmiňuje i logická posloupnost bojové činnosti v souladu s konkrétní situací vlastních vojsk, situací nepřítele a v závislosti na technických faktorech vodní překážky.

Vojska se přibližují k vodní překážce zpravidla v bojové sestavě, v jaké vedla útočnou bojovou činnost. Při přibližování se vojsk k vodní překážce je nezbytné na základě konkrétní situace upřesnit úkoly průzkumným jednotkám, představeným oddílům (předvojům), vysunout přepravní prostředky blíže vodní překážce, včas organizovat technická opatření k překonání vodní překážky obojživelnou bojovou technikou na plavidlových přepravištích a přepravou tanků pro brodění nebo jízdu pod vodou. Mimo to upřesníme úkoly raketového vojska a dělostřelectva k ničení a umlčování vojsk nepřítele, které brání vodní překážku.

Průzkumné prvky divize a pluků, v nichž jsou začleněni i ženijní průzkumníci, se urychleně přibližují k vodní překážce a přepravují se samostatně na protilehlý břeh, pronikají mezerami v obraně

nepřítele, vedou průzkum jeho uskupení, přicházejících záloh, rozmístění protitankových zbraní a zjišťují prostory rozmístění jaderných prostředků nepřítele. Hlavním úkolem ženijního průzkumu v této fázi násilného přechodu je vyhledání (ověření) nejvýhodnějších úseků vodní překážky pro násilný přechod, vhodných prostorů pro zřízení brodových, podvodních, plavidlových a mostových přepravišť, zjistit stav stálých mostů a možnosti využití místních přepravních prostředků.

Současně s přibližováním bojové sestavy vojsk k vodní překážce musíme účinně ničit prostředky jaderného napadení nepřítele s využitím raketového vojska, lelectva, dělostřelectva, ale i představeného oddádu nebo taktického vzdušného výsadku.

Taktický vzdušný výsadek vysadíme na vodní překážku zpravidla 1,5 — 2 hodiny před proniknutím představených oddílů k vodní překážce. Hlavní úsilí zaměřuje na ovládnutí přepravišť a hydrotechnických staveb, zabráňuje jejich zničení nepřítelem, vede rozhodnou a aktivní činnost, houževnatě brání obsazené objekty

s cílem udržet je až do příchodu vlastních vojsk.

Předsunutě odřady energicky postupují k vodní překážce, nezavazují se do boje s vojsky nepřítele, zmocňují se úseků vhodných pro násilný přechod a stálých přepravišť a zabezpečují rychlý postup hlavních sil divize (pluku). Na čele proudů předsunutých odřadů postupují zpravidla tankové jednotky, dělostřelectvo postupuje obvykle ihned za tanky nebo čelními jednotkami, v případě potřeby se vysunuje blíže k vodní překážce. Převážní prostředky postupují k vodní překážce v sestavách vojsk, kterým byly pro násilný přechod přiděleny. Velké obojživelné automobily (PTS-10) a samohybná pásová soulodí (GSP) se přesunují za předvoji nebo za čelními prapory, pontonové mostové soupravy na čele hlavních sil. Za příhodné situace můžeme k zabezpečení včasného přesunu pontonových jednotek do prostoru zřízení mostových přepravišť vyčlenit zvláštní osy přesunu.

K upřesnění situace, úkolů a součinnosti vojsk zaujímá zpravidla velitel divize (pluku) předsunutě velitelské stanoviště v blízkosti vodní překážky, odkud řídí postup prvního sledu, přepravních prostředků, děl a tanků vyčleněných pro přímou střelbu k určeným úsekům násilného přechodu.

Jakmile se předsunutě odřady (předvoje) přiblíží k vodní překážce, můžeme vést na nejdůležitější cíle obrany nepřítele na řece jaderný úder, při zachování bezpečnosti vzdálenosti. Předsunutě odřady (předvoje) využívají jaderného úderu, rozhodnou činností ničí nepřítele na vodní překážce, zmocňují se stálých mostů a přepravišť, z chodu překonávají vodní překážku na plavidlových, přívozových, brodových přepravištích a jízdou tanků pod vodou, zmocňují se protilehlého břehu a energicky pronikají do hloubky obrany nepřítele, rozvíjejí útok do boků a týlu nepřátelské bojové sestavy a v případě, že byl do prostoru vodní překážky vysazen taktický vzdušný výsadek, vyvíjejí maximální úsilí o spojení se s ním.

Po ovládnutí přilehlého břehu do hloubky, která znemožňuje nepříteli vést přímé palby do prostorů plánovaných přívozových a mostových přepravišť, zahajují pontonové a přepravní jednotky jejich zřízení.

V dalším je nezbytné přepravit na protilehlý břeh po zřízených přepravištích část protiletadlových prostředků k ochranně přepravišť a vojsk bojujících na protilehlém břehu před údery letectva nepřítele. Současně je třeba přepravit protitankovou zálohu a pohyblivý odřad zata-

rasovací k úspěšnému odrazení možných nepřátelských protiztečí a část dělostřelectva k podpoře bojové činnosti vojsk na protilehlém břehu. Velitel předsunutých odřadů jsou povinni učinit opatření k obraně a ochraně zřízených a obsazených přepravišť a tato udržet až do příchodu útvarů prvního sledu. Vzhledem ke stále úhroze jaderných úderů nepřítele do prostorů násilného přechodu, je třeba zabránit hromadění jednotek a bojové techniky na přístupech k vodní překážce a na přepravištích.

V případě, že násilný přechod vodní překážky se nedaří podle plánovaných předpokladů a nebylo dosaženo předpokládaného úspěchu, je třeba vykonat manévr jednotkami a přepravními prostředky na jiný úsek a pokračovat v násilném přechodu. Na původním úseku můžeme ponechat menší část jednotek k poutání nepřítele a odvádění jeho pozornosti od nově zvoleného směru, kam chceme přenést hlavní úsilí bojové činnosti.

Útvary (jednotky) prvního sledu vedou násilný přechod vodní překážky na široké frontě z chodu, s využitím úspěchu předsunutých odřadů, taktického vzdušného výsadku a všech prostředků ničení nepřítele na všech druzích přepravišť.

Část jednotek, které útočí na směr činnosti předsunutého odřadu, využívá k přepravě zřízených mostových přepravišť. K oklamání a rozptýlení pozornosti nepřítele zřizují ženijní a pontonové jednotky klamná přepraviště a organizujeme demonstrační činnost na nevyužívaných úsecích vodní překážky.

Zahájení násilného přechodu v celém úseku divize (pluku) vyžaduje intenzivní bojovou činnost protiletadlových jednotek, prostředků protivzdušné obrany armády a stíhacího letectva k obraně zřízených přepravišť a vojsk při násilném přechodu.

Velitel divize (pluku) sleduje z předsunutého velitelského stanoviště průběh násilného přechodu, podle vývoje situace a na návrh ženijního náčelníka řídí manévr přepravními prostředky, usměrňuje pohyb vojsk do úseků, kde se násilný přechod rozvíjí nejúspěšněji a všestranně podporuje vojska bojující na protilehlém břehu. Přitom sleduje zejména včasnou přepravu tanků, dělostřelectva a jednotek protitankových řízených střel. Divizní dělostřelectvo se zpravidla přepravuje za pluky prvního sledu, raketový oddíl přepravujeme po bateriích při zachování stálé pohotovosti k zahájení jaderného úderu nepřítele. Předsunutě velitelské stanoviště divize a pluků se přepravuje na protilehlý břeh ihned po přepravě prvních sledů.

Útvary (jednotky) druhého sledu nebo vševojskové zálohy se po příchodu k vodní překážce přepravují po mostových přepravištích, v tempech nařízených přesunových rychlostí. Jestliže mezi ukončením přepravy vojsk 1. sledu a zahájením přepravy 2. sledu je časová mezera, vykonají pontonové a přepravní jednotky v zájmu ochrany mostových přepravišť jejich sklopení ke břehu a zamaskování je. Přepravené druhé sledy musí energicky rozvíjet útok do hloubky, ničit nepřitele na dalších obranných postaveních, vyvracet obranu nepřitele údery do boků a týlu, v součinnosti s protitankovou zálohou a pohyblivým odřadem zatarasovacím a s využitím paléb dělostřelectva odrážet nepřátelské protizteče a splnit stanovené bojové úkoly.

Týly divize (pluku) se přepravují po mostových přepravištích, zpravidla po určitém časovém odstupu, s ohledem na postup vojsk na protilehlém břehu.

Při jaderném nebo chemickém napadení jednotlivých přepravišť je třeba (mimo ob-

vyklých opatření) odstranit následky jaderného úderu, zachránit osoby ohrožené utonutím, doplnit obsluhu přepraviště, zjistit míru poškození přepraviště a na ní závislé provozuschopnosti a úroveň chemického a radioaktivního zamoření. Jaderný úder do bezprostřední blízkosti mostového přepraviště vyžaduje zpravidla přerušení přepravy, částečnou speciální očištění pontonové mostové soupravy omytím vodou a skutečným manévrem do záložního místa mostového přepraviště.

Po skončení přepravy vojsk na jednotlivých přepravištích tuto postupně rušíme, uvolněné přepravní prostředky se soustřeďují v určených prostorech na protilehlém břehu a připravují se k plnění dalších úkolů. V některých případech, v souladu se zámyslem nadřízeného velitele a na jeho rozkaz, můžeme zejména mostová přepraviště ponechat ve funkci i po ukončení přepravy divize pro přípravu dalších vojsk.

Organizace a řízení ženíjního zabezpečení násilných přechodů vodních překážek

Násilný přechod vodní překážky z **cho-**du organizuje velitel divize (pluku) již s obdržáním bojového úkolu. V jeho rozhodnutí zpravidla určuje;

- úseky násilného přechodu plukům (praporům),
- opatření ženíjního zabezpečení násilného přechodu vodní překážky,
- rozdělení ženíjních sil a přepravních prostředků a manévru s nimi,
- prostory divizních (plukovních) přepravišť, dobu jejich pohotovosti k přepravě a pořadí přepravy na nich,
- způsob součinnosti vojsk při příchodu k řece, při vlastní přepravě a při vedení boje na nepřátelském břehu.

Se stanovením bojových úkolů velitel divize (pluku) určuje posílení útvarů (jednotek) ženíjnými jednotkami s přepravními prostředky, pořadí přísunu těchto jednotek a přepravních prostředků k vodní překážce, prostory, časy pohotovosti a pořadí využití divizních (plukovních) přepravišť.

Při stanovení bojových úkolů velitelům útvarů a jednotek ženíjního vojska určuje místo začlenění přepravních prostředků pro přesun k vodní překážce, úkoly ženíjního vybudování přepravišť a způsob udržování provozu na nich.

Ženíjnmu náčelníku vševojskového velitel stanoví způsob vedení ženíjního průzkumu, prostory a dobu zřízení hlavních a záložních přepravišť, organizaci přísu-

nu přepravních prostředků k vodní překážce a manévru s nimi v průběhu násilného přechodu. Ženíjný náčelník musí být připraven hlásit veliteli závěry z údajů ženíjního průzkumu charakterizující vodní překážku i s přilehlým terénem, stupeň ženíjního vybudování obrany nepřitele, návrh na organizaci splnění úkolů a opatření ženíjního zabezpečení a na bojové použití ženíjních útvarů (jednotek) s přepravními prostředky.

Ženíjný náčelník divize (pluku) plánuje úkoly a opatření ženíjního zabezpečení násilného přechodu na základě rozhodnutí velitele a odborného nařízení nadřízeného ženíjního náčelníka. Ženíjný zabezpečení plánuje zpravidla graficky na mapě velkého měřítká, která se přikládá na stupni divize k plánu ženíjního zabezpečení útoku. Na mapě jsou znázorněny přístupové cesty k přepravištím a cesty pro manévru vojsk, výchozí čára k přepravě, prostory nalodování a nakládání na plavidlová a přívozová přepraviště, prostory soustředění vojsk a přepravních prostředků a v nich přijatá ženíjná opatření, jednotlivá přepraviště na úseku násilného přechodu s určenými silami a přepravními prostředky k jejich zřízení a obsluze, pořádkové služby na přepravištích a ženíjná opatření k zabezpečení bojové činnosti na protilehlém břehu.

Základním bojovým dokumentem k ča-

sovém řízení násilného přechodu je grafikon přepravy. Zpracovává se zpravidla za řízení náčelníka štábu nebo operačního oddělení, za účasti náčelníků všech druhů vojsk a speciálních vojsk. Jeho smyslem je stanovit optimální pořadí přepravy vojsk. Přitom vycházíme z bojové sestavy, technických možností přepravy a zámyslu vedení bojové činnosti na protilehlém břehu. Ženíjný náčelník se zúčastňuje zpracování grafikonu přepravy zejména stanovením doby pohotovosti jednotlivých přepravišť, upřesněním druhu, prostoru a výkonné jednotky ke ženíjním přepravišťům, stanovením kapacity a časových možností přepravy. Výpisy z grafikonu přepravy musí být včas doručit podřízeným útvarům a na jednotlivá přepraviště.

Ženíjný náčelník zpracovává „bojová nařízení pro ženíjný zabezpečení“, jejichž obsah musí postihovat skutečnosti k zabezpečení násilného přechodu i útočného boje. V dalším organizuje práci oddělení a kontrolní činnost v podřízených ženíjných, pozicionových a přepravních jednotkách a zabezpečuje plnění nařízených úkolů materiálně.

Při vlastním násilném přechodu je místo ženíjního náčelníka na předem určeném velitelském stanovišti, které se zpravidla k řízení násilného přechodu zřizuje, a při nepředvídaném nebo nepřiznivém vývoji situace předkládá vševojskovému veliteli návrhy k manévru přepravními prostředky, ke ženíjným záložním přepravišťům nebo k zasažení záloh přepravních prostředků. Podle situace navrhuje i zrušení přepravišť, která svůj úkol v přepravě vojsk splnila.

Při násilném přechodu vodní překážky s plánovitou přípravou se ženíjný zabezpečení plánuje podrobněji. To se projevuje zejména v přesnějším a podrobnějším zpracování úkolů a všech opatření k ženíjnému zabezpečení násilného přechodu. Přiznivější časové možnosti dovolují organizovat dokonalou a podrobnou součinnost na všech stupních. Toto probíhá na velkorozměrných schématech a plastických stolech k rozhodujícím fázím násilného přechodu.

Nedílnou součástí plánování a organizace násilných přechodů vodních překážek je výpočet kapacity jednotlivých přepravišť.

Kapacitu plavidlového a přívozového přepraviště vypočítáme podle vzorce:

$$R = \frac{2B}{V} \cdot (1 + 0,3 Vp) + t.$$

R = doba koloběhu v minutách,

B = šířka překážky v m,

V = rychlost přívozu na vodě [v průměru 120 m. min⁻¹],

Vp = rychlost proudu v m. s⁻¹,

t = čas potřebný pro naložení, vyložení a pohyb na souši [v průměru 6'–8'].

Celková doba přepravy na plavidlovém přepravišti z obojížlivých přepravních prostředků ženíjního vojska a na přívozových přepravištích se určuje podle vzorce:

$$T = \frac{M \cdot R}{K} \cdot 1,2.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

R = doba jednoho koloběhu,

M = počet koloběhů jednotlivých přepravních prostředků [počet přepravních jednotek],

K = počet přepravních prostředků, které jsou k dispozici,

1,2 = koeficient obtížnosti přepravy.

Kapacitu přepravy tanků pod vodou vypočítáme podle vzorců:

a) výpočet doby přepravy:

$$T = \frac{L + B}{n \cdot v} \cdot 1,2,$$

b) výpočet potřeby počtu brodů:

$$n = \frac{L + B}{T \cdot v} \cdot 1,2.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

L = délka proudu v m; $L = (e - 1) \cdot 1$,

e = počet tanků,

B = šířka řeky v m,

n = počet tras brodů,

v = střední rychlost pohybu tanků pod vodou,

l = vzdálenost mezi tanky zvětšená o délku tanku.

Kapacitu přepravišť vypočítáme podle vzorců:

a) výpočet doby přepravy:

$$T = \frac{60 \cdot L}{n \cdot v},$$

b) výpočet potřeby počtu mostů:

$$n = \frac{60 \cdot L}{T \cdot v}.$$

T = celková doba přepravy v minutách,

L = délka proudu v km,

n = počet mostů,

v = rychlost přesunu po mostě v km. h⁻¹

[u PMS při přepravě tanků 30 km. h⁻¹].

Možnosti manévru přepravními prostředky vypočítáme podle vzorců:

$$L = \frac{T \cdot V_1 \cdot V_2}{V_1 - V_2}.$$

$$T = t_1 + t_2 + t_3.$$

L = vzdálenost mezi vodními překáž-

Velitel 6.1d
soudruzi Velitel 6.1d

Grafikon přepravy 6.td přes VLTAVA

• *useru* , vs , *maxa*
(variante)

Úsek nasilného prechodu	Přepravené přepra- viště určeno			Schéma úseku nasilného prechodu	Pořadí a doba přepravy vozů																																																														
	Druh	Přepravené vozidlo	Druh vozidla		Předsunutý odřaz												Marky sil																																																		
					10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280	290	300	310	320	330	340	350	360	370	380	390	400																							
6.1d	14 tp	1 Podrobné	-	1 ždr														upra- va a vyly- cení		1/14 tp		Přepravené zrušeno																																													
		2 Mostové	1/2 PMS	ponr 16 ždr														zřízení mostu		nutno na od- ložení lečivo		3/14 tp		Ty 1/14 tp		OVR		PL 001		16 tp												Přesuv prošlédku armady																									
		3 Podrobné	-	1 ždr														upra- va a vyly- cení		2/14 tp		Přepravené zrušeno																																													
		4 Plavidlové	OT PTS-10	osádky														msr 14 tp		Vyhrazeno pro odšuný raněných																																				Přepravené zrušeno											
		5 Přímokové	4 GSP	1H2 pr pas														Dél. 92 tp		Ty 1/12 tp (část)		DPTZ B + P0Z 6		Sno- jezu v most		Přepravené zrušeno																																									
PO - 12 tp	21 msp	6 Plavidlové	OT	-		S/21 msp												msr 12 tp		Přepravené zrušeno																																															
		7 Podrobné	-	1 ždr														upra- va a vyly- cení		2/13 tp		3/12 tp		Přepravené zrušeno																																											
		8 Mostové	1 PMS	16. ponpr														zřízení mostu		1/12 tp		Ty 1/12 tp		délka na od- ložení lečivo		Ty 1/21 msp		Ty 1 divize												Přepa- viště zrušeno																											
		9 Podrobné	-	1 ždr														upra- va a vyly- cení		1/21 msp		Přepravené zrušeno																																													
		10 Plavidlové	OT PTS-10	osádky														1/21 msp		2/21 msp		PT 001		Vyhrazeno pro odšuný raněných												Přepravené zrušeno																															

kami v km, na kterých lze znovu použít přepravních prostředků,
 V_1 = rychlost přesunu přepravních prostředků v km/h,
 V_2 = tempo útoku v km/h,
 T = celkový čas využití přepravních prostředků v mostě v hodinách,

t_1 = doba použití přepravních prostředků v mostě,
 t_2 = doba sejmutí mostu,
 t_3 = doba na zřízení mostu.

Vypočtené údaje uplatníme při kalkulaci celkové doby přepravy a vyjadřujeme je v grafikonu přepravy (viz obr. 1).

Opatření k zachování životnosti přepravišť

Vlastní období násilného přechodu vodní překážky je potenciálně velmi nebezpečnou fází bojové činnosti vojsk. Toto nebezpečí vyplývá z nutného usměrnění vojsk na jednotlivá přepraviště, z omezené možnosti manévru i snížených možností použití palebných prostředků. Nepřítel se vždy bude snažit využít těchto pro sebe příznivých faktorů k vedení jaderných a leteckých úderů i paleb dělostřelectva a způsobení ztrát našim vojskům. To vyžaduje, aby přepravovaná vojska přijala účinná opatření k všestrannému zabezpečení bojové činnosti.

Životnosti přepravišť dosahujeme:

- účinnou protivzdušnou obranou přepravišť a celého úseku přepravy,
- dovedným výběrem prostorů přepravišť podle jejich druhů,
- rozmištěním přepravišť na široké frontě,
- maskováním skutečných přepravišť a zřizováním klamných přepravišť,
- uskutečňováním širokého manévru přepravními prostředky,
- ženijním vybudováním přepravišť,
- včasným přijetím ženijních opatření k odstranění následků jaderných úderů nepříteli.

Přepraviště v úseku přepravy svazku a útvaru umístíme na takovou vzdálenost, abychom vyloučili možnost zničení dvou přepravišť umístěných vedle sebe jedním jaderným úderem střední ráže. Optimální vzdálenost mezi úseky násilného přechodu praporů je 3 km. Vzdálenost mezi mostovými přepravišti se pohybuje v rozmezí 5–10 km.

Při výběru míst jednotlivých přepravišť bereme v úvahu možný charakter účinků jaderného úderu na přepraviště a vojska na přesunu. Přepraviště je výhodné umísťovat v takových úsecích vodní překážky, kde je omezené šíření tlakové vlny. Proto vyloučíme při zřizování přepravišť přímé úseky vodní překážky s vysokými břehy, úseky v zaříznutých hlubokých údolích, kde se tlaková vlna může projevit vysokým účinkem.

Vysoký význam má maskování přepravišť a celého úseku násilného přechodu. Maskovací opatření umožňují skrýt přísun

vojsk a přepravních prostředků k vodní překážce, vhodné umístění přepravišť a tím ztěžují nepříteli stanovit objekty k vedení jaderných úderů. S tímto cílem je nutné v plné míře využívat maskovacích vlastností terénu, příznivých podmínek omezené viditelnosti, dymové clony na široké frontě, klamná přepraviště, podvodní mosty a uskutečňovat opatření k protiradiolokačnímu maskování přepravišť.

Klamné mosty se zřizují zpravidla podle centrálního plánu velitele armády, v počtu jeden až dva na každý skutečný most, ve vzdálenosti 5–7 km od sebe. Ostatní klamná přepraviště se zřizují v počtu jedno až dvě na tři skutečná. Ke zřizování klamných přepravišť se určují ženijní jednotky s nejnutnějším množstvím přepravních prostředků, maket bojové techniky a člunů pro jejich vlek po vodě. Kromě toho se imituje pohyb vojsk, jejich přeprava a palba protiletadlových prostředků. Klamné mosty se zřizují na plovoucích nebo pevných podpěrách, s využitím tkanin, dřeva a koutových odrážek.

K zachování životnosti přepravišť a nerušené přepravy vojsk se vede široký manévru přepravními prostředky, a to zasažením záloh přepravních prostředků ke zřízení nových přepravišť, přechodem z jednoho druhu přepraviště na druhý, přemístěním přepraviště do jiného prostoru a také přemístěním přepravních prostředků z podružného směru na směr, kde očekáváme úspěch násilného přechodu.

V případě vedení jaderných úderů nepříteli do prostorů přepravišť, musí obsluha a řidiči vykonat záchranné práce a zjistit míru poškození přepravních prostředků. Z nepoškozeného materiálu zřizujeme mosty nižší únosnosti nebo přívozová přepraviště, zpravidla na záložních úsecích přepravy a v záložních prostorech přepravišť. Zároveň je nutné přijmout opatření k využití místních přepravních prostředků. Zvláště velké ztráty přepravních prostředků, které neumožňují plnohodnotně pokračovat v přepravě, zpravidla nahradíme z armádní zálohy.

Při vysokém stupni radioaktivního za-

moření vody, břehů a přilehlého terénu v prostoru přepravišť je nutné zabránit, aby obsluhy přepravišť obdržely vysoké dávky radiace, a proto nařídíme jejich přemístění do nezamořených prostorů.

Organizace a úkoly pořádkové a záchranné služby na přepravištích

Při násilných přechodech vodních překážek z chodu má vysoký význam včasné a správně organizovaná pořádková a záchranná služba na přepravištích. Organizuje se s cílem zabezpečit organizovaný a včasný příchod vojsk na přepraviště, nepřetržitost přepravy, dodržení stanoveného pořadí přepravy, poskytnutí záchrany osobám, jimž hrozí utonutí, i ochranu přepravišť z vody i ze souše.

Pořádkovou službu organizuje štáb vševojskového svazku na výchozí čáře k přepravě a na přístupových cestách k přepravištím. Na přepravištích zřizuje kontrolní propouštěcí místa, jejichž účelem je udržovat stanovené pořadí přesunu vojsk k přepravištím a zamezit nežádoucímu hromadění vojsk. Pořádkovou službu vykonávají regulační pořádkové jednotky. Pořádkovou službu na přepravištích, tj. od kontrolního propouštěcího místa až po pobřežní rokádu na protilehlém břehu, vykonávají ženijní jednotky, které zřídily přepraviště a zabezpečují jeho obsluhu. Jejich činnost řídí určený správce přepraviště. Stanoviště správce přepraviště je u přepraviště na výchozím břehu, jeden z jeho dvou pomocníků je na kontrolním propouštěcím místě, druhý na protilehlém břehu. Správce přepraviště musí mít se svými pomocníky technické spojení ke správnému řízení přepravy i pořádkové služby.

Správce přepraviště je podřízen veliteli pluku nebo divize.

Pořádkové hlídky umísťujeme v kontrolním propouštěcím místě, na křižovatkách přístupových cest, na březích v blízkosti přepravišť a na odsunové cestě.

Do systému pořádkové služby patří hostovost, mostní stráž, říční stráž, dozorní orgány přepraviště, stanoviště pozorovatelů vodní překážky a pobřežní družstva.

Metodika bojové činnosti vojsk a organizace ženijního zabezpečení násilného přechodu vodních překážek v soudobých podmínkách vyžaduje tvůrčí a všestranné řešení množství složitých otázek v krátkém čase. V souvislosti s tím jsou vševojskovi velitelé povinni znát přesnou situaci, připravenost vojsk ke splnění složitých úkolů ženijního zabezpečení a dovedně aplikovat zásady metodiky bojové činnosti vojsk při násilných přechodech vodních překážek do konkrétních podmínek.

Dosažení úspěchů při násilném přechodu vodních překážek v mnohém závisí na úrovni odborné připravenosti ženijních funkcionářů a jednotek, na jejich psychologické odolnosti a na celém komplexu jejich morálně politického stavu. Proto také má při násilných přechodech vodních překážek mimořádný význam práce v ženijních útvech a jednotkách.

Jestliže to situace neumožňuje, zabezpečíme dezaktivaci přepravních prostředků a celého prostoru přepraviště smýváním vodou a obsluhy přepravišť se střídají, v závislosti na úrovni radiace.

Záchrannou službu a vyprošťovací službu organizujeme k poskytnutí pomoci tonoucím osobám, k vyproštění a odsunu uvázané techniky na každém přepravišti. Její činnost řídí správce přepraviště, stanoví její složení a určuje velitele záchranné služby. Záchranná služba se rozmisťuje přímo v prostoru přepraviště na jednom nebo na obou březích, v závislosti na charakteru vodní překážky, způsobu přepravy a podle bojové situace.

Na plavidlových přepravištích se stanoví na každých 10–12 přepravních plavidel jedno plavidlo záchranné. Na plavidlových přepravištích zřízených z obojživelných obrněných transportérů vyčleňujeme pro každou přepravující se rotu jeden záchranný prostředek.

Při přívozové přepravě se záchranné plavidlo pohybuje poproudě podél osy přepraviště. Při cirkulaci dvou i více soulodí na přepravištích je stanoviště záchranného plavidla ve střední třetině vodní překážky.

Při mostové přepravě se záchranná plavidla pohybují v době stavby mostu a po zahájení přepravy na poproudě straně mostu. Na širokých vodních překážkách se záchranná plavidla rozmisťují rovnoměrně na hladině poproudě mostu. Záchranná plavidla nesmí být používána k jiným účelům.

Na podvodních přepravištích organizujeme záchrannou a vyprošťovací službu, která má skupinu záchrannou a skupinu vyprošťovací. Záchranná skupina je vybavena přepravními záchrannými prostředky. Vyprošťovací skupina je vybavena vyprošťovacími tanky a má ve své sestavě zvláště připravené potápěče. Velitelem celé skupiny je důstojník tankové odbornosti.